

פורסמו זוכי פרס שולמית אלוני לשנת 2023

'שומרות הסף', 'מלוחיה', 'זרות', 'גופה על המדרכה', ו-'הוועדה', הם הזוכים בפרסי היצירה על שם שולמית אלוני לשנת 2023

וועדת פרסי היצירה על שם שולמית אלוני מפרסמת היום (חמישי) את רשימת הזוכים לשנת 2023.

בקטגוריית קולנוע טלוויזיה ווידאו ארט בשפה העברית זכה 'שומרות הסף', סרטו של אליעזר יערי, המתעד את פעילותן של נשות ארגון 'מחסום ווטש'.

בקטגורייה זו בשפה הערבית יוענק השנה הפרס לסרט 'מלוחיה', סרטו של הבמאי היפואי רמי פחל, העוסק באומץ בקהילת הלהט"ב בחברה הערבית, ול-'זרות', יצירתה של השחקנית והאמנית המוערכת ראידה אדון, המבטאת את תחושות הזרות ועוסקת בין השאר בסוגיית הזהות והשייכות.

עוד הודיעה וועדת הפרסים כי בקטגוריית אמנויות הבמה בשפה הערבית זכתה 'גופה על מדרכה', הצגתו של מוחמד עיד ותיאטרון אלמבהאש מרהט, העוסקת בסוגיית המוות בחברה הערבית המדממת, ובקטגוריה זו בשפה העברית יוענק השנה הפרס ל-'הוועדה', הצגה מאת נדב בושם, שבמרכזה עימות בין האזרח למסד סביב עתידו וגורלו של ילד אמנה אשר מוחזר למשפחתו הביולוגית הלא מתפקדת.

הפרסים על שם אלוני, כלת פרס ישראל, מייסדת ויושבת ראש מרצ ושרת החינוך והתרבות לשעבר, מוענקים זו השנה השישית, בערב יום זכויות האדם הבינלאומי. סך כל פרסי הינו עשרים אלף שקלים. קרן הפרס להנצחתה של אלוני, מנוהלת במשותף על ידי מיכל רפאלי-כדורי ופרופ' עמית שכטר שהיו יד ימינה של אלוני במשך שנים רבות - הוקמה ביוזמת חברה ומשפחתה. יושבת ראש קרן הפרס היא השגרירה לשעבר, פרופ' גבריאלה שלו.

השנה, בעקבות מלחמת 'חרבות ברזל', לאיתקיים הטקס לזכרה של אלוני בו מוענקים הפרסים על שמה המתקיים מדי שנה בתיאטרון יפו. הודעה נמסרה לזוכים.

וועדת הפרסים, בראשות אשת התקשורת ענת סרגוסטי, בחרה ביצירות הזוכות מתוך עשרות יצירות שהוגשו, כולן בעלות זיקה לתרבות העברית ולתרבות הערבית, המקדמות זכויות אדם, צדק חברתי וחיים משותפים – שלוש סוגיות ערכיות שעליהן לחמה ואותן קידמה שולמית אלוני במשך שנים רבות בציבוריות הישראלית. חברי הוועדה הם אלון גרבוז, ד"ר בלהה בלום, איבתיסאם מרעאנה, נעמי שחורי, אילן דה פריז וענת מסנר.

מיכל רפאלי כדורי, מנהלת משותפת בקרן הפרס: "שולמית אלוני הייתה אישה פורצת דרך, אמיצה, ערכית, בעלת קול צלול וברור, שקידמה לאורך שנים סוגיות של זכויות אדם ואזרח, צדק חברתי, שוויון

וחיים משותפים. הפרסים על שמה נועדו להמשיך את פועלה החשוב ולהשמיע את קולה החסר היום מאוד. אנו גאות וגאים להעניק זו השנה החמישית את הפרסים על שמה ליצירות המבטאות נאמנה את רוחה ודרכה של אלוני ז"ל ואת הערכים שאותם קידמה במשך השנים. "רפאלי ציינה כי בשנותיה האחרונות הייתה אלוני אף היא פעילה בארגון מחסום ווטש.

מנימוקי הוועדה:

'זרות' הינה עבודת וידיאו מהפנטת בעלת דימויים מרשימים, סוריאליסטיים לעיתים (בהשראת עליסה בארץ הפלאות). דימויים חוצי תקופות ומקומות. תחושת הזרות והחיפוש אחר בית כמו גם זהות אישית ולאומית. וגם מסע מתמשך של פליטות וחוסר שייכות.

'מלוויה' הינו סרט חזק שנוצר ע"י במאי פלסטיני ששובר באומץ את הטאבו החברתי סביב זכויות הלהט"בים הערבים פלסטינים. גם היוצר רמי פחל, יליד יפו וגם הסרט מהווים יחדיו נקודת אור לחברה הערבית הפלסטינית.

הסרט 'שומרות הסף' מתאר סיפור של מחוייבות ואנושיות יוצאות דופן, של קבוצת נשים ישראליות, נשות "מחסום ווטש". נשים שלקחו על עצמן תפקיד מאתגר לתעד את המפגשים הקטנים והגורליים בין תושבים פלסטינים תחת כיבוש לבין נציגי הכיבוש במחסומים. תוך כדי תיעוד הפכו אלו לכתובת האנושית היחידה לפגיעה בכבוד, לשלילת זכויות, לקשיחות לב ולאטימות הנהלים בעשרות שנות מחסומים. זהו סרט צנוע, שמבוסס בעיקר על התיעוד היום-יומי של נשות מחסום ווטש עצמן, לאורך 20 שנות פעילות. סרט על מפגשים אנושיים במציאות בלתי אפשרית ונשים חזקות שלא מוותרות.

'גופה על המדרכה': בעוד שלאורך ההצגה כולה גופה מונחת על הבמה (מדרכה), ההתרחשות עוברת ברציפות מתמונה אחת לשנייה, עד שהצחוק שהיא מעוררת כמעט משכיח את נוכחות המוות שמלווה אותה. נראה שעובדה זו, יחד עם הפער המעמדי המוצג בפני הצופים, עומדים במרכז ההצגה ומאתגרים את תפיסת המוות והחיים, הטרגי והקומי, המקובלת בחברה.

במרכז ההצגה 'הוועדה' מוצב עימות בין אזרח לבין הממסד, סביב החזרתו של ילד אומנה למשפחתו הביולוגית הבלתי מתפקדת, לאחר שהייה של כמה שנים במשפחתו של האזרח ובן זוגו. על הבמה משוחזרת ישיבת הוועדה שדנה בערעור שהוגש בניסיון לשנות את החלטת הרשויות. באמצעות חזרה כפייתית של תמונת הישיבה, ששימשה כאמצעי תיאטרוני כמעט יחידי בהצגה זו, הולכת ונבנית תחושה חזקה של חוסר אונים ואי צדק, מלווה באדישות הממסד למצוקתו של האזרח וכן, של צרכיו של הילד עצמו.

שולמית אלוני ז"ל, הייתה אשת ציבור פעילה במשך למעלה מחמישים שנה. היא כיהנה בכנסת למעלה מ-25 שנים, הייתה שרה בלי תיק בממשלת רבין הראשונה ושרת החינוך, התרבות, האמנויות, המדע והתקשורת בממשלת רבין השנייה. היא הקימה את רצ – התנועה לזכויות האזרח ולשלום - ועמדה בראשה מ-1973 ועד למיזוגה במסגרת מרצ אותה הובילה להישג הגדול בתולדותיה – 12 מנדטים בבחירות 1992. קודם לבחירתה לכנסת הייתה עורכת דין, מורה, ומגישת תכניות רדיו שעסקו בהגנה על זכויות האדם והאזרח ובהתמודדות עם קשיים שהציבו מוסדות המדינה בפני אזרחיה. היא פרסמה את ספר הלימוד הראשון באזרחות והייתה מראשוני הנאבקים בכפייה הדתית, במונופול הרבנות, למען

זכויות נשים וקהילת הלהט"ב ולמען חיים משותפים של יהודים וערבים. בזכות פועלה הציבורי הוענק לה בשנת 2000 פרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה. בינואר 2014 הלכה לעולמה בגיל 86.